

3 DOLNÍ LITVÍNOV (NIEDERLEUTENSdorf)

Chemické závody Sudetenländische Treibstoffwerke v roce 1943

■ V obci byl zřízen tábor číslo 29, určený pro osoby, které se provinily proti pracovní morálce, především při pracovním nasazení pro firmu Sudetenländische Treibstoffwerke, a pro osoby, které se dopustily hospodářských přestupků, například takzvané šmeliny nebo nepovolené porážky domácích zvířat. Tábor byl rozdělen na mužskou a ženskou část, vyskytovali se zde příslušníci mnoha evropských národností. Většina internovaných zde strávila tři až devět měsíců. Internované střežili dozorcí SS a vzhledem ke špatným pracovním i hygienickým podmínkám zde docházelo k častým úmrtím. Zemřelí byli odváženi ke zpopelnění do krematoria v Mostě. Tábor měl kapacitu asi 1 500 osob, celkem se tu zřejmě vystřídalo okolo čtyř tisíc internovaných. 16. ledna 1945 byl tábor zcela zničen bombardováním 231 letounů RAF a zhruba 50 vězňů zahynulo. Přeživší byli přesunuti do tábora číslo 28, nacházejícího se v Dolním Litvínově a určeného pro zahraniční dělníky.

Dolní Litvínov byl v roce 1941 přičleněn k Hornímu Litvínovu, v roce 1945 se opět stal samostatnou obcí. Od roku 1947 byl součástí města Litvínov, ale v letech 1957 až 1959 byl zcela zbořen a nahrazen povrchovým dolem.

Během náletu zahynuli tyto vězni:

Kusmar Artjučovskij (29. 11. 1901, vězeňské číslo 3207), Luigi Apoca (26. 7. 1905, 3490), Peter Bajbak (18. 10. 1918, 3495), Salvatore di Bano (2. 1. 1923, 1824), Roberto de Biagi (9. 9. 1896, 3479), Timofej Chawiela (26. 2. 1898, 3204), Celestine Comba (13. 1. 1911), Marcel Castanaet (16. 6. 1920, 1810), Pierre Chaire (6. 4. 1922, 1816), Valentin Fomič (15. 2. 1911, 3478), Pavel Filipov (24. 12. 1923, 3486), Luigi Guarniert (12. 10. 1912, 3437), Eugen Hirschberg (3. 3. 1890, 3395), Vasilij Galibin (20. 10. 1924, 1826), Paul John (9. 6. 1895, 1823), Ullrich Jehlicka (28. 3. 1905, 3493), Grigorij Krugljakov (7. 3. 1901, 3499), Jaroslav Kříž (11. 8. 1922, 3206), Zdeněk Knitl (15. 7. 1923, 3481), Ota Kovář (28. 10. 1914, 1820), Gustav Krejčí (3. 9. 1922, 3474), Josef Kroupa (6. 2. 1902, 3497), Jan Kovář (28. 10. 1909, 3146), Josef Kaprál (24. 3. 1919, 3467), Josef Kamýk (1. 11. 1923, 3496), Maurice Loescher (15. 6. 1899, 1817), Andre Laneau (8. 12. 1925, 1811), Augustin Lucas (23. 12. 1914, 3480), Michael Lucak (14. 2. 1919, 1818), František Malík (21. 7. 1903, 3487), Miloslav Mládek (1. 9. 1919, 3482), Ryzsard Modzelewanski (2. 1. 1922, 3500), Raffaele Napolentano (1. 10. 1917, 3476), Dimitrij Narošnyj (17. 11. 1919, 3472), Andreas Zdyb (3477), Johann Schmidt (22. 5. 1924, 3498), Vlastimil Nováček (28. 1. 1923, 3024), Rudolf Novotný (24. 9. 1923, 3483), Richard Noack (6. 1. 1890, 3208), Luigi Peillas (29. 1. 1920, 3475), Władysław Pojak (26. 5. 1919, 1821), Marcin Pelie (8. 11. 1887, 3485), Antonio Perader (6. 1. 1920, 3491), Emile Riffaud (8. 11. 1914, 1822), Václav Rathous (12. 6. 1921, 1819), Ivan Slabotskij (8. 9. 1889, 3492), Stanisław Samojeden (8. 9. 1924, 3494), Alexander Stelčuk (18. 9. 1925, 1825), Petr Ševčenko (10. 10. 1912, 1828), Angelo Urban (5. 8. 1889, 3210), Maiv Vidotto (14. 10. 1927, 3473), Franz Verhaeghe (27. 2. 1911, 1815), Anton Wschild (2. 5. 1924, 3489).

Dále zahynuli neidentifikovaní vězni s těmito vězeňskými čísly: 8296, 8297, 8316, 8318, 8317, 8320, 8319, 8321, 8322, 5032, 3484, 3471, 3470, 8315.

1824	St. Sano	Salvatore	2. 1. 1923	Bolema
3479	De Biagi	Roberto	9. 9. 1896	Rimini
3204	Chawiela	Timofej	26. 2. 1898	Robe Buq
3800	Comba	Celestino	13. 1. 1911	Billa Perfofa
1810	Castanaet	Margel	16. 6. 1920	Mespuulet
1816	Chaire	Pierre	6. 4. 1922	Captieung
3478	Fomitš	Valentin	15. 2. 1911	Globoba

1819	✓ Rathous	Bengel	12. 6. 1921	Befelice
3492	✓ Sablěžky	Švan	8. 9. 1889	Ragbalička
3494	✓ Samejeden	Stanislav	8. 9. 1924	Ragbavitza
1825	✓ Streliškuck	Alexander	18. 9. 1925	Gmatšyško
1828	✓ Ščentšenko	Peter	10. 10. 1912	Melo Mobe
3210	✓ Urban	Angelo	5. 8. 1889	Merona
3473	✓ Ribotto	Raib	14. 10. 1927	Genua
1815	✓ Berhaeghe	Frang	27. 2. 1911	Rbejelare
3489	✓ Břilid	Anton	2. 5. 1924	Neuenburg
8296	✓ Unbekannt	männlich		
8297	✓ Unbekannt	männlich		
8316	✓ Unbekannt	männlich		
8318	✓ Unbekannt	männlich		
8317	✓ Unbekannt	männlich		
8320	✓ Unbekannt	männlich		
8319	✓ Unbekannt	männlich		
8321	✓ Unbekannt	männlich		
8322	✓ Unbekannt	männlich		
5032	✓ Unbekannt	männlich		
3484	✓ Unbekannt	männlich		
3471	✓ Unbekannt	männlich		
3470	✓ Unbekannt	männlich		
8315	✓ Unbekannt	männlich		

STADT REICHENAU
 OBERLEUTENS DORF
 7. Febr. 1945
 837/44
 123 J. Orblay

Zničené zařízení chemického závodu
 Sudetenländische Treibstoffwerke
 po náletu 12. května 1944

4 DUBÍ (EICHWALD)

- Ve městě byl zřízen na podzim 1938 internační tábor pro Židy a takzvané židovské míšence z města a okolí. Fungoval zřejmě velmi krátce. Během války zde byla otevřena pobočka Sonderlager für jüdisch versippte Arier und jüdische Mischlinge auf den SS-Truppenübungsplatz Böhmen v Bystřici u Benešova. Tábor nesl číslo 48.

Dubí na dobové pohlednici

5 ERVĚNICE (BRÜX)

- Od září 1944 do října 1944 zde existoval pobočný tábor KT Flossenbürg, vězni byli ubytováni ve velkém zajateckém táboře číslo 12. První transport sem přijel 3. září 1944, jednalo se o 1 000 vězňů z KT Sachsenhausen. Většinou to byli Poláci, dále Rusové, Ukrajinci, Francouzi a Němci. Vězni byli nasazováni na práci v průmyslových podnicích, především v koncernu SUBAG. Jedním z důvodů zrušení tábora byla nedostatečná ostraha zejména při přesunech vězňů na pracoviště. Při husté mlze dokonce došlo k situaci, kdy stráže odmítly vězně eskortovat. V říjnu 1944 byli vězni odvezeni do koncentračních táborů Flossenbürg a Leitmeritz a tábor byl zrušen. Během jeho krátké existence zemřeli minimálně tři vězni. Po odchodu vězňů byl tábor naplněn ruskými válečnými zajatci.
- Tábor je v literatuře často chybně označován jako Most, zřejmě proto, že v německých dokumentech je používáno označení Brüx, přestože se tábor nacházel na území Ervěnic.

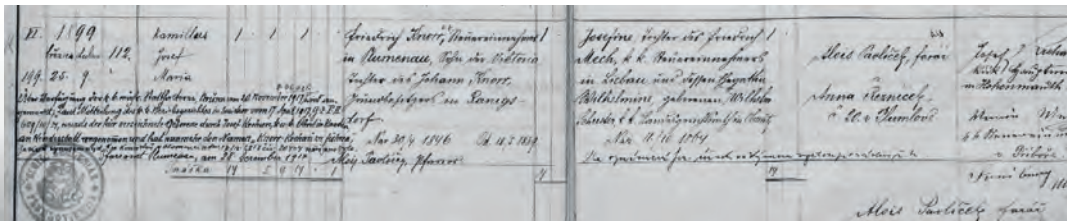
Pálení tuberkulózních baráků

Nemocní ruští zajatci opouštějí tábor

6 JEZEŘÍ (EISENBERG)

- Pobočný tábor KT Flossenbürg byl zřízen přímo v objektu zámku. Vězňové, výhradně muži, kterých zde bylo maximálně 100, pracovali na stavebních úpravách zámku, kde Hlavní říšský bezpečnostní úřad (RSHA) zřídil také zajatecký tábor pro prominentní francouzské válečné zajatce. První vězni sem přišli 21. června 1943 z koncentračního tábora Flossenbürg; většina z nich odešla zpět do mateřského tábora již 16. srpna 1943. Vězni byli rovněž používáni při stavebních pracích v okolí a byli ubytováni v zámecké konírně. Od ledna 1944 se počet vězňů pohyboval mezi čtyřmi až osmi, kteří pracovali především v kuchyni zajateckého tábora. Podle databáze Památníku Terezín zde byly vězněny tyto osoby: Heinrich Bonners (27. 8. 1887), Leo Ciborski (10. 3. 1919), Zygmund Goralczuk (27. 4. 1914), Feodor Sawin (10. 2. 1916), Erhard Hejka (16. 10. 1918), Wilhelm Goller (22. 3. 1917), Heinrich Matysiak (1. 5. 1922), Miroslav Zoul (1. 2. 1915).
- Pobočný i zajatecký tábor střežilo asi 50 příslušníků SS, velitelem obou táborů byl SS-Hauptsturmführer Kamillo von Knorr-Krehan. 27. dubna 1945 stráž zámek opustily a ponechaly vězně na místě.

Matrika se záznamem o narození Kamila Knorra

Kamillo von Knorr-Krehan se narodil jako Kamil Knorr 25. března 1899 v Plumlově v tehdejší Rakousko-Uhersku. Za první republiky žil v Kadani. Číslo SS 341937. V letech 1941 až 1943 sloužil v KT Buchenwald.

**Zámek Jezeří
na historické pohlednici**

